

**АНОТАЦИИ НА МАТЕРИАЛИТЕ ПО ЧЛ. 65 ОТ ПРАСПУ,  
включително самооценка на приносите**

на гл. ас. д-р Ангел Енчев Димитров,  
катедра „Управление и количествени методи в икономиката“  
при ФИСН на ПУ „Паисий Хилендарски“

Във връзка с участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.7. Администрация и управление (Икономика и управление – Основи на управлението, Икономика на предприятието), обнародван в ДВ, бр. 33 от 17.04.2018г.

**I. Съответствие с условията за заемане на академичната длъжност „доцент“ по чл. 65. (1), т. 1 и т. 2 от ПРАСПУ.**

Професионалната, трудовата и научната ми биография са свързани с Факултета по икономически и социални науки (ФИСН) на ПУ „Паисий Хилендарски. От 2000-та година работя като преподавател във ФИСН, заемайки последователно длъжностите: асистент; ст. асистент, гл. асистент и вр.и.дл. „ръководител катедра“ – *Приложение 11 от пакета с документи.*

От м. декември 2010г. до м. декември 2013г. бях докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ към ФИСН на ПУ „Паисий Хилендарски“. През този период подготвих дисертационен труд на тема: „*Стратегия за развитие на трудово-производителните кооперации на инвалидите в Република България*“. След успешна публична защита на 06.11.2014 г. ми бе присъдена образователната и научна степен „доктор“ по Икономика и управление (индустрия) – *Приложение 4 от пакета с документи.*

Като преподавател във ФИСН през периода м. ноември 2000г. – м. юни 2018г. съм водил лекции и упражнения по следните учебни дисциплини: (1) *Основи на управлението*; (2) *Икономика на предприятието*; (3) *Бизнес мениджмънт*; (4) *Маркетингов мениджмънт*; (5) *Спортен мениджмънт*; (6) *Организационни системи и модели* /. В екип съм разработил учебните програми, лекциите и упражненията по всяка от изброените учебни дисциплини – *Приложение 12 от пакета с документи.*

Преподавал съм на студенти от *деветте специалности на ФИСН в ОКС „Бакалавър“* – Макроикономика; Международни икономически отношения; Маркетинг; Фи-

нанси; Счетоводство; Стопанско управление; Публична администрация; Мениджмънт на туристическия бизнес; Политология. Водил съм лекции и упражнения в бакалавърските програми „Педагогика на обучението по физическо възпитание“ и „Психология“ към Педагогическия факултет на Пловдивския университет. Преподавал съм в *дванадесет* магистърски програми на ФИСН, в т.ч.: за неспециалисти /Бизнес администрация, Международна търговия, Счетоводство и анализ, Финансов мениджмънт, Маркетинг, Икономическо моделиране и бизнес анализ, Бизнес психология/; за специалисти /Бизнес администрация/; за завършили ОКС „професионален бакалавър“ /Бизнес икономика, Корпоративно управление, Счетоводство, Финанси/; в магистърска програма „Културен туризъм и културно проектиране“ към Философско-историческия факултет на Пловдивския университет. Водил съм лекции и упражнения в икономическите и управленските бакалавърски и магистърски програми, по които се обучават студенти във филиалите на Пловдивския университет в гр. Кърджали и в гр. Смолян. През периода 2000 – 2006г. под мое ръководство са защитили успешно дипломни работи 10 студента в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“ - основно по темите „бизнес план“, „стратегически анализ“ и „финансов анализ на фирма“. Рецензирал съм повече от 50 дипломни работи. Традиционно участвам в работата на комисията за държавен изпит за бакалавърска програма „Стопанско управление“ и за магистърските програми „Бизнес администрация“, „Бизнес икономика“ и „Корпоративно управление“. Научен ръководител съм на редовен докторант по научна специалност Икономика и управление (индустрия).

В преподавателската си работа се старая да поддържам високо равнище на преподаване с постоянно актуализиране на темите от учебното съдържание, използване постиженията на информационните технологии и прилагане на съвременни методики на преподаване и оценяване с цел разбираемо представяне на учебния материал по посочените дисциплини и обективно оценяване на резултатите на студентите. Председател съм на Комисията по качеството при ФИСН и съм член на Университетската Комисия по оценка и акредитация. Факторите, които насочиха научните ми интереси към икономиката и управлението, са:

- 1) контактите и дискусиите ми със студенти, докторанти, колеги от ФИСН и други висши училища;
- 2) участието ми в различни научни форуми в страната – кръгли маси, конференции, семинари.
- 3) работата ми като консултант в разработването и управлението на проекти и др.

Научноизследователската и преподавателската ми дейност в ПУ „П. Хилендарски“ са обвързани и с участие в научноизследователски и научно-приложни проекти с различна тематична насоченост. До момента съм бил включен в 15 проекта, от които 1 международен, 5 национални и 9 вътрешни – *Приложения 5 и 13 от пакета с документи.*

Вземам активно участие в организацията (самостоятелно или като член на екип) на научни конференции, семинари и работни срещи в рамките на ФИСН. Редовно участвам в работата на AIESEC, Студентски съвет и други студентски организации.

**II. Резюме – самопреценка на научната продукция и публикациите в специализирани научни издания с които участвам в настоящия конкурс – чл. 65. (1), т. 3 и т. 4 от ПРАСПУ.**

За участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Основи на управлението, Икономика на предприятието) представям общо 26 научни труда, от които 5 публикации (включително и автореферат) са представени при придобиване на образователната и научна степен „доктор“ – *Приложение 5 от пакета с документи.*

Подлежащи на рецензиране в настоящия конкурс са **21** научни труда, които не са представяни в процедурите за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичните длъжности „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“. Тяхната структура е следната:

- учебни помагала – 4 бр.;
- научни статии и студии – 8бр.;
- научни доклади – 8бр.;
- други публикации – 1 бр.

От представените за рецензиране 21 научни труда, 6 са самостоятелни и 15 са в съавторство; 1 е на английски език /с IF/ и 20 са на български език.

Научните резултати са представени на общо 13 международни, национални, регионални, университетски конференции и семинари.

Предмет на настоящата анотация са 8 публикации от раздел **I.2.1. Научни статии и студии**; 8 публикации от раздел **I.2.2. Научни доклади**; 4 публикации от раздел **I.2.3. Монографии, учебници и учебно-методически помагала** и 1 публикация от раздел **I.2.4. Други публикации**, описани в *Приложение 5 от пакета с документи.*

## II. Анотации на материалите

Използваната тук номерация отразява поредните номера на публикациите според списъка за участие в конкурса.

### II.A. Научни статии и студии

1. **Димитров А., М. Русева** *Финансово-икономически измерения на конкурентоспособността на трудово-производителните кооперации на инвалидите в Република България* (студия), Научни трудове на Факултета по икономически и социални науки, Годишник №11, УИ „Паисий Хилендарски“ (под печат)

Обект на изследване са трудово-производителните кооперации на инвалидите (ТПК/и/) в България. Целта на изследването е да се направи сравнителен финансово-икономически анализ и прогноза за развитието на дейността на ТПК/и/ и на некооперативните специализирани предприятия на инвалидите у нас през периода 2007-2016г. Фокусът на изследването е върху проблемните за българските ТПК/и/ ефективност и рентабилност на текущата им дейност. На основата на анализа се оценява конкурентоспособността на българските ТПК/и/. Използват се статистически методи при оценяване на средните равнища на показателите, тяхното разсейване и динамика; разкриване влиянието на факторите върху резултативните показатели; проверката на хипотези за равенство на средните стойности на резултативните показатели на ТПК/и/ и търговските дружества /ГД/ на инвалидите срещу алтернативните хипотези за тяхното различие. На базата на получените резултати се извеждат вътрешните критични фактори в мениджмънта на българските ТПК/и/ за повишаване на конкурентоспособността в обекта на изследване.

2. **Г. Димитрова, Димитров А.** *Анализ на развитието на винарската индустрия в България през периода 2008 – 2016 г.* (студия), Научни трудове на Факултета по икономически и социални науки, Годишник №11, УИ „Паисий Хилендарски“ (под печат)

Студията проследява развитието на винарската индустрия в България през периода 2008 – 2016г. Целта е да бъдат очертани тенденциите по отношение на производство, продажби, потребление, внос и износ на вино. В основата на методиката на изследването са: анализът и синтезът; ситуационният подход; методът на сравнението; контент-анализът и някои специфични статистически методи. Основно се сравняват посочените показатели през последния отчетен период спрямо базовата 2008г. Извършват се и необходимите сравнения между националните и световните постижения в сектора. Коментират се ключови финансово-икономически показатели. Реализацията на посочената цел на изследването е необходимо условие за отчитането на добрите практики и

перспективи пред сектора, както и за идентифициране неговия конкурентен потенциал и за параметриране на ефективен стратегически избор на предприятията от винарската индустрия в България.

**3. Димитров, А., Б. Славенков, Г. Илиева, С. Клисарова-Белчева, 2017.** *Училищното и университетско образование в помощ на предприемачите на бъдещето в България „Управление и образование“* (статия) <http://conference-burgas.com/tech.html>, [http://conference-burgas.com/journal\\_mae.html](http://conference-burgas.com/journal_mae.html) Vol. XIII, 2017, BOOK 3 PEDAGOGY AND QUALITY OF EDUCATION, p. 31–39, двойносляпореферирани.

Предприемачеството има безспорно положително въздействие върху икономическото развитие и социалните системи. Чрез настоящата статия се търси отговор на някои основни въпроси: предлагат ли училищата и университетите необходимото обучение за бъдещи предприемачи в България; как трябва да се подготвят обучаваните за реализация в отворена, силно конкурентна среда с висока степен на неопределеност. Специално място е отделено на ролята на информационните технологии при обучението на бъдещите предприемачи. Интерпретират се данни от референтни изследвания, но и от собствено емпирично проучване сред студентите от ФИСН на Пловдивския университет. В статията се представят някои факти за равнището на обучението по предприемачество у нас /на примера на конкретни образователни организации/ и се предлагат мерки за справяне с предизвикателствата, пред които са изправени образователните институции в процеса на изграждане на предприемаческа компетентност в българските гимназисти и студенти.

**4. Димитров А.** *Кръгла маса по проблемите на предприемачеството /12.12.2016/* (статия), в-к „Пловдивски университет“, бр.10 (465)/20-12-2016

В статията се обобщават резултатите от дискусия по актуални проблеми на предприемачеството, организирана от катедра „Управление и количествени методи в икономиката“ при ФИСН на ПУ „Паисий Хилендарски“ и посветена на международната седмица на предприемачеството. В кръглата маса участваха научни работници, предприемачи и мениджъри на бизнес предприятия и на нестопански организации. Дискутирани бяха проблемите на академичното предприемачество; обучението по предприемачество; иновациите и предприемачеството; социалното предприемачество; предприемачеството в социално-културната сфера и споделени добри практики.

**5. Жекова, В., А. Димитров, М. Русева,** *Възможности за прилагане на концепцията за устойчиво развитие*, ISSN 1311 – 9400 Научни трудове на „Съюз на учените – Пловдив, том 2, Пловдив, 2016, стр. 116 – 122

За осъществяването на целите на устойчивото развитие и в следствие на ангажиментите поети на международно равнище, държавите се задължават да изработят национални стратегии за устойчиво развитие. Фокусът на статията е върху представянето на стратегически документи които имат пряко отношение към постигането на устойчиво развитие в Република България.

6. **Димитров А.**, *Готови ли са работодателите в България да приемат високообразовани макроикономисти?* (статия) ISSN 1313-227X, Научни трудове, Годишник №10 на Факултет по икономически и социални науки, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2015, стр.98 – стр. 101

Статията е провокирана от участие в научен форум на тема „Висшето икономическо образование в България в годините на пазарни реформа на националното стопанство“, посветен на 20-годишнината на специалност „Макроикономика“ във ФИСН на Пловдивския университет. В нея са анализирани измерения на дилемата „научно-теоретично образование – прагматизъм в обучението по икономика“. Тезата е, че не трябва да се абдикира от социалната концепция за управление на висшето образование в услуга на несъвършения пазар у нас.

7. **Pieva, G., A. Dimitrov** *Inter-criteria Comparison of Bulgarian Construction Companies Using Fuzzy Relations* (paper), Int. Journal of Engineering Science and Innovative Technologies, 4(2), pp. 290-299, 2015. Impact Factor of IJESIT is 3.351 (India)

Систематичното и научнообосновано приложение на финансовия анализ предпоставя ефективно функциониране и успешно дългосрочно управление на предприятието. Система от различни финансови съотношения се използва за оценка на финансовото състояние на компаниите и на тяхната способност да се адаптират към тяхната сложна и динамична среда. В работата се доказва, че: 1) проблемът за избор на победител в търговете за обществени поръчки в строителството може да се разглежда като много критериална задача и 2) показателите за финансов анализ могат да послужат като критерии за сравнение между участниците в търговете. Създадена е нова процедура за многокритериален анализ на предприятия по система от финансови показатели. В основата на предложеното решение е алгоритъмът за многокритериална наредба с размити релации ARAKRI. Новата процедура е приложена успешно за сравнение на девет водещи български строителни компании по единадесет финансови коефициента. Направено е заключението, че методите за многокритериален анализ могат да се прилагат за избор на изпълнител на обществени поръчки .

**8. Димитров А.** *Мотивацията на персонала – критичен фактор за ефективността на съвременните бизнес организации* (студия), ISSN 1313-227X Научни трудове на Факултет по икономически и социални науки, Годишник №2 УИ „Паисий Хилендарски“ Пловдив, 2001, стр. 335 – стр. 352

Студията е посветена на мотивацията на персонала, като типичен и актуален пример за критичен фактор за успех в съвременните предприятия. Разглежданата важна управленска функция е емблематично доказателство за множеството съвременни противоречия между науката и практиката на мениджмънта. Изведени и анализирани са основни източници на вътрешни резерви за ефективната мотивация на персонала в българските предприятия, а именно: неудовлетворително равнище на бизнес културата; отказ от приложение на съвременни ефективни методи за търсене и подбор на кадри, както и за тяхното атестиране; неадекватни организационно-структурни решения; неосъзнат дефицит от мениджърски умения и цялостният проблем за приемствеността на знанията и уменията; практическа дистанцираност от актуални мениджърски концепции. Предложени са решения за оползотворяване на изведените и коментирани вътрешни резерви.

## **II.B. Научни доклади**

1. Иванов И., **А. Димитров** *Интеграционна стратегия чрез синергия*, ISBN 978-619-202-037-8, сборник материали от юбилейна научно-практическа конференция с международно участие „Времена на несигурност и рискове: възможности и перспективи за развитие“, УИ „Паисий Хилендарски“ Пловдив. 2014, т.2, стр. 109 – стр. 118

Целта на доклада е да се разкрият възможностите за ефективна реализация на интеграционната стратегия, чрез различни форми и видове синергизъм. Актуалността на темата произтича от проблемната ситуация, която е свързана с неблагоприятната външна среда в която се оказват много конкурентни предприятия в България. За реализацията на целта е организирано и проведено емпирично изследване по метода на отзовалите се от различни икономически сектори. Изучава се приложението у нас на различни видове и форми на синергизъм, както и ефективността от това прилагане.

2. **Димитров А.**, М. Русева, Т. Гинин, В. Михайлова *Отражение на световната финансова и икономическа криза върху регионалната икономика: антикризисни мерки и политики на бизнеса в Пловдив*, ISBN 978-954-423-761-5, Сборник доклади от конференцията на Факултета по икономически и социални науки, посветена на 50-годишнината на ПУ „Паисий Хилендарски“ *Икономически измерения и социални последици на глобалната криза*, УИ „Паисий Хилендарски“, Пловдив. 2012, стр. 207 – стр.230

В доклада се изследват някои секторни особености и проблеми на бизнеса в условия на криза. Изучава се отражението на глобалната финансова и икономическа криза от 2008г. върху регионалната икономика в контекста на специфични проблеми, с които се сблъскват представители на бизнеса в Пловдивски регион. Синтезирани са теоретични основи на антикризисното управление при акцент върху процесния му характер и на методите за преодоляване на последиците от кризите. Организирано и проведено е емпирично изследване сред стопански субекти от област Пловдив с предмет "антикризисните политики и мерки на тези предприятия". Вследствие на интерпретацията на резултатите от изследването са идентифицирани основните ограничители пред развитието на местния бизнес, последиците от глобалната криза върху него и възможните антикризисни решения.

3. Жекова, В., А. Димитров, *Актуални проблеми на обучението по маркетинг и управление в ПУ „Паисий Хилендарски“*, ISBN 978-954-9370-71-3, Сборник доклади от международна конференция „Предизвикателства пред висшето образование и научните изследвания в условията на криза“, Том № 2, Бургас, 2010, стр. 331 –339

В доклада се анализират и обобщават основните резултати от текущите анкетни проучвания на студентските мнения и предложения относно организацията и качеството на учебния процес в бакалавърската програма по „Маркетинг“ и специалностите от професионално направление „Администрация и управление“ на Факултета по икономически и социални науки (ФИСН) на ПУ „Паисий Хилендарски“. За реализацията на целта на изследването е приложен комплексен методически подход, основаващ се на системни анкетни проучвания на студентското мнение, литературен обзор, анализ и синтез, наблюдение и други специфични инструменти, съчетанието на които гарантира достоверността на резултатите.

4. Димитров А., Т. Димитрова *Възможности и ограничения за финансиране дейността на малките и средни предприятия в България по линия на Европейските структурни фондове*, ISBN 978-954-21-0370-7, сборник доклади от юбилей на научно-практическа конференция „Фирмите и пазарите в България в условията на евроинтеграция – продължаваща адаптация”, т. 2, „Наука и изкуство“, ИУ -Варна, 2008, стр. 77 – стр. 87

Целта на доклада е систематизиране и характеристика на ограниченията и неизползваните възможности за финансиране на дейността на малките и средни предприятия /МСП/ в България по линия на ЕСФ и на тази база – очертаването на осъществими препоръки към заинтересованите групи. За реализацията ѝ се комбинира проучване на вторични източници на информация в съчетание с емпирично изследване по



проблема на МСП от Пловдивска област – кандидати за финансиране. Основните идентифицирани ограничения са: недостатъчна мотивация за разработване и управление на европейски проекти; дефицит на управленски капацитет в тази област; недостатъчна ресурсна осигуреност; недоверие в оценката и селекцията на проекти, както и към външните консултанти; твърде бюрократизирани процедури за кандидатстване за финансиране; тесни места в областта на хармонизирането на българското и европейското законодателство и други.

**5. Димитров А., Т. Сиотис** *Българо-гръцките икономически отношения – състояние, тенденции, перспективи*, ISBN 978-954-9370-46-1, сборник доклади от научна конференция “Съвременни управленски практики IV”, Бургаски свободен университет, Бургас, 2006, т.1, стр.33 – стр. 42

Цел на доклада е да се направи оценка на българо – гръцките икономически отношения и да се очертаят перспективи в развитието им. Предмет на анализа са правната рамка и макроикономическите предпоставки за установяване и развитие на гръцки предприятия в България. Обект на анализ е търговският обмен между България и Гърция в периода 2000 – 2004г. Инструментариумът на изследването включва дедуктивен и индуктивен подход, метод на сравнението, статистически методи, графични методи и др. Информационното осигуряване включва официални статистически данни и данни от други източници.

**6. Иванов И., А. Димитров** *Организационни проблеми на гъвкавата заетост*, ISBN 954-561-146-4, сборник материали от национална научно-практическа конференция „Гъвкавата заетост и проблеми на нейната регулация“, ПУ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2003, стр. 165 – стр. 174

Целта на доклада е разкриването на основните нагласи на две ключови заинтересовани групи – заети и работодатели, по отношение на преминаването към гъвкави форми на заетост. Поставя се въпросът дали работодателите у нас са достатъчно мотивирани за развитие на подобни процеси и как заетите гледат на този проблем. Анализират се резултатите от емпирично проучване, които са реализирани от екипа, работил по проекта. Проучени са статистически източници на информация и са отразени някои собствени наблюдения на авторите. Фокусът на изследването е върху практическото проявление на гъвкавите форми на заетост и фирмените аспекти на ефективността от приложението им. Отговорите на респондентите показват, че заетите са поставени в ситуация “без избор”. От своя страна, немалка част от работодателите отъждествяват гъвкавата и „сивата“ заетост. Централен проблем е намирането на баланс между икономическата рационалност и социалната стабилност в рамките на гъвкавите модели на

заетост. Основен път за успешна реализация на промяната е диалогът между заинтересованите групи.

7. Сотирова М., **А. Димитров**, С. Игнатова, М. Дончева *Емпирично социологическо проучване на условията на труд: методически подход, обобщени резултати, анализи*, ISBN 954-561-146-4, сборник материали от национална научно-практическа конференция „Гъвката заетост и проблеми на нейната регулация“, ПУ „Паисий Хилендарски“, Пловдив, 2003, стр. 189 – стр. 230

В доклада се обосновава методическият подход на изследването. Представят се и се анализират основните резултати от емпиричното проучване от гледна точка на заетите, безработните лица и от гледна точка на работодателите. Обхванати са респонденти от Пловдивски, Смолянски и Пазарджишки регион, като неоткроянето на регионални особености аргументира екстраполирането на тенденциите в национален мащаб. Изследвани са мненията на анкетираните лица относно възможностите предлагани от гъвката форми на заетост, социално-икономическите проблеми на нейното прилагане и регулация към момента. Поставя се акцент на осъществимите препоръки, формулирани от заинтересованите групи. Установява се, че представителите на дребния и средния бизнес не познават и не прилагат институционалната регулация. Тя не се явява бариера срещу огъвквяването на заетостта. Изследването не дава индикации за смяна на работодателския манталитет на заплащане, за оценка и стимулиране на трудовото представяне чрез гъвкави и ефективни методи.

8. **Димитров А.**, *Управленската теория и практика – реалности и резерви за ефективна симбиоза в хода на формиране на индустриалния мениджър в българските предприятия*, ISBN 954-23-0137-5, сборник доклади от научно-практическа конференция с международно участие “Предприятието на XXI век – проблеми и предизвикателства”, т. III, Свищов 2003, стр. 90 – стр. 98

Създаването на управленски екип, способен и мотивиран да търси и намира подходящи алтернативни решения за възникване на сложни проблеми, е важен аспект на модерната бизнес организация. Очевидно е, че „управленската джунгла“ от понятия и процеси, свързани с решаването на неструктурирани проблеми, е ключовият фактор, който привлича и същевременно отблъсква мениджърите и предприемачите от управленската теория. На тази основа целта на доклада е да предложи критичен анализ на основните причини за фактическото дистанциране на мениджърите и предприемачите в България от възможностите, които предлага науката за управлението. За реализацията ѝ

е събрана, обработена и анализирана първична информация от извадка от индустриални предприятия, позиционирани в Пловдивски регион. Методологията на изследването се допълва от проучване на референтни изследвания по сродни изследователски проблеми и от лични авторски наблюдения.

## **II.B Монографии, учебници и учебни помагала**

- |   |
|---|
| <b>1. Димитров А., <i>Икономика на предприятието</i> (учебно помагало), ISBN УИ „Паисий Хилендарски” (под печат), с.1 – с.140</b> |
|---|

Учебното помагало е насочено към широка аудитория - студенти, преподаватели, експерти от практиката и предприемачи. Разнообразието на адресатите му произтича - от една страна - от интердисциплинарния характер на „Икономиката на предприятието“ и от друга – от главното предназначение на тази наука, практика и изкуство за функционирането и управлението на предприятието, а именно – да обясни взаимовръзките между основните стопански функции, както и съотносимостта между ключови категории, които са използвани в различни научни области.

Главната цел на учебното помагало се състои в подпомагането на учебния процес в бакалавърските, магистърските и докторските програми по икономика и управление в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Основната задача, която авторът си поставя, е ориентирането на обучавани и практики в акцентите от учебния материал.

Всяка от тринадесетте включени теми обхваща: резюме, изведени взаимовръзки между ключови понятия /и като основа за дискусии на семинарите/ и тест за самопроверка. След уводните теми се прибавя и секция със задачи. Дават се подробни писмени указания и илюстрации /потребността от оформлението на които се доказва с практиката/ за основните форми и теми за курсов проект по учебната дисциплина. Акцентът върху варианта „актуализация на основните раздели на тактическия план“ се аргументира, както с методът на „Икономиката на предприятието“ – планирането, така и с основната практическа задача на обучението по нея, а именно – развитие на техническите умения в подготовката на тази най-трудоемка, неструктурирана и скъпа част от всеки проект.

- |   |
|---|
| <b>2. Илиева Г., Ст. Кабаиванов, А. Владиков, А. Димитров, Д. Златинов, П. Георгиев <i>Модели и решения на икономически задачи в софтуерна среда</i>, ISBN 978-954-423-687-8 Университетско издателство „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2011, стр. 114 – стр.135</b> |
|---|

В изданието се публикуват резултатите от изследователски проект „Софтуерна система за разработване на бизнес модели“, който е финансиран от Университетския фонд „Научни изследвания“. Замисълът е формирането у студентите на умения за работа в съвременна бизнес среда и придобиването на професионални компетенции за проектиране на база от данни в определена професионална област, самостоятелно да извършват в софтуерна среда икономически разчети, необходими за икономически анализи и вземане на управленски решения. Друг свързан резултат е формирането на специален курс за студентите в професионалните направления „Икономика“ и „Управление и администрация“. В частта „Моделиране на зависимости между бизнес стратегията и тактичния план на предприятието“ са обяснени основните взаимовръзки между основните раздели на всеки бизнес план. В „Ексел“ е решена задачата за изготвяне на варианти на тактичния план на предприятието и е обяснено решението.

**3. Иванов И., Б. Славенков, А. Димитров, Л. Гочев, И. Драгнев** *Стъпка по стъпка* (учебно помагало), по проект ВГ 0202.01 – У1.4.15 “Предприемачество и мениджмънт на гороползването – алтернатива за младежка заетост”, „Новапрес“, Смолян, 2005, стр. 10 – стр. 88

Учебното помагало е предназначено за млади, начинаещи предприемачи, включени в обучителна програма по проект, който е финансиран по програма ФАР . Адресатите му включват и лица, които не са преминали специално обучение, но се интересуват от началните познания необходими при стартиране на собствен бизнес във все още неразработената област на гороползването. Кратко и достъпно са представени базови теоретични и методологически постулати от Предприемачеството, Микроикономиката, Фирменото управление, Бизнес етиката, Маркетинга /включително самостоятелна тема или „стъпка“, посветена на комуникационната политика/, Финансовата и счетоводната функция на фирмата, Бизнес планирането и бизнес проектирането. Фокусите по темите са ясно изведени и визуализирани. Представена е и кратка технология за регистрация на фирма с приложени основни документи.

**4. Иванов И., Б. Славенков, А. Димитров** *Наръчник на начинаещия предприемач* ISBN 954-317-032-0, по проект 0102.06-02-67 “Нови бизнес-перспективи в младата община”, ИМН -Пловдив, 2004

Учебното помагало е приоритетно насочено към обучаваните в курс по Предприемачество по проект, който е финансиран по програма ФАР „Социална интеграция“. Негова главна цел е ориентирането в най-общи линии на бъдещите предприемачи по

пътя на стартирането и управлението на собствен бизнес. Първостепенната задача, чието изпълнение се преследва, е идентифицирането на предприемачески нагласи и на тази основа – формиране и развитие на предприемачески умения, като база за решение за samozаетост. Предложени са основни ориентири за организацията и управлението на предприятието и отношенията му с осигурителната и данъчната система, проблемите на бизнес преговорите, бизнес комуникациите и връзките с обществеността и в други функционални области. Очертани са основни практически съвети към начинаещите предприемачи за стартирането, изграждането и функционирането на бъдещия им бизнес.

## II.G Други публикации

Генова Ж., М. Стоева, А. Димитров, *Зелена светлина за инвалидите в Тракия и Родопите (проучвания, анализи, полезна информация)*, по проект BG 0204.02 “Развитие на гражданско общество”, МОКЦ – ЕКИУ, Пловдив – 2005

Описани са целевите групи и очакваните ефекти за тях от проекта. Маркирана е методологията за проучване на мненията, оценките и предложенията на хората с увреждания за проблеми в достъпа до публични услуги, транспорт и трудова заетост; работодателите при наемането и общуването с хора с увреждания. Показани са основните характеристики на участниците в проучването и са представени и анализирани получените резултати. Като актуален и днес проблем се извежда запознаването на работодателите със законовите преференции при назначаване на хора със специфични потребности. Констатира се нагласа и разбиране към проблемите на хората с увреждания, което е добра основа за диалога между тях и работодателите. За успешния му ход се идентифицира нуждата от подкрепа на неправителствени организации, синдикати, медии, за преодоляване на предразсъдъци и стереотипи. Приложени са основни аспекти на специфичната правна уредба за ориентация на целевите групи в нея.

## III. Самооценка на приносите

Посочените приноси и тяхната самооценка са подредени съобразно тематичната свързаност на отделните публикации.

- *научни приноси*

1. Преосмислена и обогатена е теорията и методологията на Икономиката на предприятието, в резултат на което е разработено учебно помагало с широк кръг адресати – *Приложение 5, публикация I.2.3.1.*

2. Синтезирани, надградени и представени в по-достъпна форма /съобразена със съвременните изисквания на практиката/ са теоретични и методологически знания за целите на обучението по предприемачество, икономика и управление - *Приложение 5, публикации I.2.3.2, I.2.3.3 и I.2.3.4.*
  3. Интегрирана е методологията за финансов анализ чрез система от съотношения със статистически инструменти и методи за многокритериален анализ, в резултат на което са прецизирани влиянията на определящите фактори за финансовото състояние на предприятията и за избор на изпълнител на обществени поръчки *Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.1.7*
- *научно-приложни приноси*
    1. Направен е критичен анализ на неструктурирани проблеми на българската управленска практика и са предложени възможности за повишаване на ефективността ѝ - *Приложение 5, публикации I.2.1.8, I.2.2.1, I.2.2.2, I.2.2.4, и I.2.2.8.*
    2. Анализирано е равнището на обучение по предприемачество, икономика и управление в България и са препоръчани решения за необходимото му повишаване, съобразно изискванията на съвременната бизнес среда *Приложение 5, публикации I.2.1.3, I.2.1.4, I.2.1.6 и I.2.2.3.*
    3. Идентифицирани са актуални проблеми на уязвимата група от хора с увреждания в България, на тяхната трудова и социална рехабилитация. За решаването им са предложени алтернативи и са изведени вътрешни резерви в мениджмънта на основния представител на социалното предприемачество у нас – ТПК /и/. - *Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.4.1*
    4. Анализирани са актуални организационни аспекти на гъвкавата заетост у нас и проблеми на нейната регулация - *Приложение 5, публикации I.2.2.6 и I.2.2.7.*
    5. Направена е оценка на конкурентоспособността на българските трудово-производителни кооперации на инвалидите и на българските винопроизводители - *Приложение 5, публикации I.2.1.1 и I.2.1.2.*
    6. Направена е оценка на българо-гръцките икономически отношения и са очертани перспективи за развитието им - *Приложение 5, публикации I.2.2.5.*

14.06.2018 г.

гр. Пловдив

Изготвил: .....

/гл. ас. д-р Ангел Димитров/